

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

V. Episcopalem Ordinationem Sacrame[n]tum esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

CAPVT QVARTVM.

Idem ostenditur ratione.

ACCEDAT etiam congruentia rationis. Deus enim cuius perfecta sunt opera, Deuter. 32. cum dat potestatem, dat etiam ea, quæ requiruntur ad eius legitimum, & congruentem vsum. Id videmus in rebus naturalibus, quibus Deus non tantum potentias operatiuas dedit, sed etiam certas qualitates, & instrumenta, quibus expedite, & rectè illis vtantur. In Ordinatione autem sacra datur homini potestas conficiendi, & ministrandi Sacramenta; quæ certè à peccatore rectè exerceri non potest. Dabit igitur Deus simul cum ea potestate, etiam gratiam iustificantem, & perficientem animam, vt ritè fungatur tanto ministerio. **PRAETerea**, si in Baptismo, in quo datur potestas suscipiendi Eucharistiam, & alia Sacramenta, datur simul cum ea potestate gratia gratum faciens, quia sine ea non rectè percipiuntur Sacramenta cetera: cur in Sacramento Ordinis, in quo datur potestas conferendi Sacramenta, non simul etiam dabitur gratia gratum faciens, cum non minus peccatum sit homini indigno Sacramenta tradere, quàm accipere? Quod si in hoc Sacramento datur gratia gratum faciens, certè Sacramentum erit verè, ac propriè dictum: omnis enim caeremonia instituta ad sanctificandum, Sacramentum est propriè dictum.

Accedat **VLTIMO**, quod aduersarij nihil habent, quod obiciant, nisi argumenta illa negatiua, & leuia, quæ nos supra dissoluimus.

CAPVT QVINTVM.

Episcopalem Ordinationem Sacramentum esse.

SEQUITVR SECUNDA quæstio; Quinam Ordines sint Sacramenta. Septem esse Ordines demonstrauimus in primo libro de Clericis; videlicet Sacerdotum, Diaconorum, Subdiaconorum, Acoluthorum, Exorcistarum, Lectorum, & Ostiariorum, Ex quibus Ordo Sacerdotum duplex est: sunt enim alij maiores

iores Sacerdotes, id est, Episcopi, alij minores, id est, Presbyteri. Ex his autem, conuenit inter omnes Catholicos, Ordinem Presbyterorum esse verè, ac propriè Sacramentum, de aliis non omninò conuenit. Dicam igitur de singulis, quid verius, ac probabilius videatur.

AC PRIMVM Ordinatio Episcopalis, Sacramentum est verè ac propriè dictum. Hæc sententia etiam si à quibusdam veteribus Scholasticis negetur; in 4. dist. 24. & ex recentioribus à Dominico à Soto. lib. 10. de iustitia, & iure, quæst. 1. art. 2. & in 4. distin. 24. quæst. 2. art. 3. tamen asseritur ab omnibus antiquis Patribus; & ex recentioribus à Petro Soto, lect. 4. de Sacramento Ordinis in institutione Sacerdotum, & à Caietano, tomo 1. opusc. 11. necnon ab antiquis nonnullis Scholasticis, vt Altisiodorensi, 4. parte summae Theologicae, Ioan. Maiori. Scoto, Durando, & Paludano in 4. distinct. 24. licet Durandus idem Sacramentum esse velit cum Sacramento presbyteratus. Denique ab omnibus penè Canonistis, in cap. Cleros, dist. 21. & caput Perlectis, dist. 23.

Mihi verò posita assertio certissima videtur. PRIMO, quia Scripturæ quibus Catholici probant, Ordinationem esse Sacramentum, de Ordinatione Episcopali intelliguntur, vt patet ex 1. Timoth. 4. & 2. Timoth. 1. in his enim solis locis discretè ponitur symbolum externum cum promissione gratiæ. In his autem locis agitur de Ordinatione Timothei, qui Episcopus fuit à Paulo creatus, vt omnes interpretes docent. pari ratione, Actor. 13. agitur de Ordinatione Episcopali Pauli, & Barnabæ. Quare si Ordinatio Episcopalis non est Sacramentum, non possumus ex Scripturis aperte probare, Ordinationem esse Sacramentum.

SECUNDO, testimonia allata, Leonis; Gregorij, Dionysij, Martyrij; Chryostomi, Ambrosij, Hieronymi, Augustini, Theodoretij, de solis Episcopis intelliguntur. Veteres enim nomine Sacerdotis absolutè Episcopum intelligebant; vnde Ambrosius librum inscribit de dignitate Sacerdotali, & Chryostomus libros de Sacerdotio, cum tamen vterque de solis Episcopis agat. Itaque amittemus etiam loca Patrum pro controuersia principali, si Episcopalis Ordinatio non est Sacramentum.

TERTIO, Episcopalis Ordinatio est caremonia inprimis

mens characterem spiritualement, & conferens gratiam; ergo est verissimum Sacramentum. Probatum antecedens; ac PRIMVM de characterem, ex eo, quod Episcopalis Ordinatio, non potest repeti. Et PRÆTEREA, Episcopus potest duo Sacramenta conferre; nimirum Confirmationem, & Ordines sacros, quæ non possunt vlli alij Ordines inferiores conferre: & si tentent id facere, nihil prorsus efficiunt; Ergo habet Episcopus ex sua Ordinatione spiritualement potestatem, & proinde nouum characterem.

Dicent, non esse opus nouo characterem, sed satis esse si extendatur character presbyteralis. SED aut volunt reipsa extendi characterem illum, aut solùm significationem, quod videlicet in Episcopo signum sit plurium potestatum, in Presbytero pauciorum. Si dixerint PRIMVM, eandem vim habebit argumentum nostrum: nam eadem efficacia requiritur ad characterem reipsa extendendum, & ad imprimendum nouum, proinde cæremonia, quæ habet effectum istum spiritualement, & supernaturalem, id est, realem extensionem characteris, sine dubio Sacramentum erit. Si dixerint SECUNDVM, facilè reuincuntur. Nam licet character non agat reipsa, sed sit solum signum pacti Dei cum homine, de concursu diuino in actionibus illis Sacramentalibus: tamen hoc signum reale est, & idè sicut vbi est spiritualis potestas, colligimus realem esse in anima characterem; ita quoque vbi est additio nouæ potestatis, oportet colligere realem additionem characteris, aut nouum characterem, quod est probabilius.

DENIQUE magis distant inter se potestas confirmandi, & consecrandi Eucharistiam, quàm potestas legendi Evangelium, & Epistolam in sacrificio. Sed propter ista ponuntur ab aduersariis duo distincti characteres in Diacono, & Subdiacono, nec dicunt vnum extendi; cur igitur nolunt esse duos in Presbytero, & Episcopo?

Iam quòd Episcopalis consecratio conferat gratiam, probatur manifestissimo argumento: nam idè probant Theologi in Ordinatione presbyterali dari gratiam, quia debet presbyter quædam Sacramenta ministrare, quæ sine gratia non dignè ministrantur. Episcopus autem debet quædam etiam Sacramenta ministrare. Sacramentum videlicet

delicet Confirmationis, & Ordinis, quæ sine gratia non dignè ministrantur.

DENIQUE, mirabile est, quod velint aliqui ad officium Diaconi, & Subdiaconi requiri nouam gratiam, & idèd illas Ordinationes esse Sacramenta; & ad officium Episcopi, quod est sine vlla comparatione difficilius, & excellentius, nolint gratiam requiri. Confirmatur hæc ratio dupliciter. **PRIMO**, ex ipso ritu consecrationis Episcopi. In nulla enim Ordinatione adhibetur tanta solennitas, quanta in Ordinatione Episcopi; ibi est impositio manus, ibi vnctio, ibi plurima alia: non est autem credibile tot Sacramentalia infinita, vbi nullum sit Sacramentum. **SECUNDO**, quia si Episcopatus sit Sacramentum à presbyteratu distinctum, facile erit defendere Episcopū iure diuino maiorem esse presbytero, tam ordine quàm iurisdictione, quod hoc tempore omnes hæretici negant: alioqui ægrè id defendi poterit.

Neque rationes quæ contrà obiici solent, conuincunt. **PRIMO** obiiciunt: *Episcopatus non est Ordo nouus, alioquin Ordines essent plures quàm septem. Si autem non nouus Ordo, certè nec nouum Sacramentum: nam si Sacramentum esset, esset vtiq; Sacramentum Ordinis.*

RESPONDEO, Episcopatum esse Ordinem vnum cum presbyteratu, sed genere, non specie: Ordines enim sumuntur ab habitudine quam habent ad Eucharistiam; & quia summa circa Eucharistiam est potestas ipsam conficiendi, idèd primus Ordo est sacerdotalis, id est, eorum qui Eucharistiam consecrare possunt: nec supra hunc potest fingi alius Ordo maior, vel superior. Quia tamen hanc potestatem vario modo participant Presbyteri, & Episcopi, inde sunt duæ species sacerdotum. Presbyteri in consecranda Eucharistia, saltem quoad vsum, pendent ab Episcopis, qui possunt eis interdicerere ne consecrent, vel suspendere ad tempus, vel præcipere, vt tali loco, tali modo, tali tempore celebrent. Et præterea presbyteri non ita habent hanc potestatem, vt eam aliis communicare possint: Episcopi autem, & habent, & communicare aliis possunt.

DICES, non videtur id esse verum; nam Episcopus ex sua consecratione non habet, vt possit Eucharistiam consecrare, sed solùm vt possit confirmare, & ordinare: non igitur conuenit

uenit genere cum presbyteratu ; sed est alia res diuersissima .

RESPONDEO , Episcopatum includere in sua ratione , & essentia sacerdotium , loquendo de potestate Ordinis , de qua sola hic loquimur . Non enim potest intelligi Episcopus , qui non sit Sacerdos , cum nihil sit aliud Episcopus , nisi summus , seu primus Sacerdos : sicut Papatus includit intrinsecè , & essentialiter Episcopatum , licet multa superaddat . Hinc autem sequitur , vt Episcopalis Ordinatio integra consurgat ex duplici Ordinatione , & character Episcopalis integer , & perfectus , non sit vna simplex qualitas , sed quid compositum ex duplici characterè : proinde etiam duo sacramenta requiruntur ad Episcopum constituendum .

Itaque ad argumentum RESPONDEO , Episcopum non habere , vt possit consecrare Eucharistiam , ex sua vltima Ordinatione , tamen id habere ex alia Ordinatione præcedente , quæ est etiam de essentia Episcopatus . Sicut homo non habet ex differentia sua specifica , vt sit sensibilis , tamen id habet ex genere suo , proinde ex natura sua , quæ ex genere , & differentia constat .

Atque hinc soluantur omnia alia argumenta , quæ Sotus , & alij multiplicat . Est enim SECUNDVM eorum argumentum eiusmodi : *Si Episcopatus esset Sacramentum , sequeretur posse aliquem ordinari Episcopum , qui non esset presbyter ; & posse illum sic ordinatum consecrare Eucharistiam ; quorum utrumque est falsum ex communi sententia .* PRIMVM probant , quia vnus Ordo non pendet ab alio , vt patet : quia si quis ordinetur presbyter , qui antea non fuerit Diaconus , ille est verè ordinatus . SECUNDVM probant , quia semper Ordo inferior continetur in superiore , saltem in virtute : posset enim presbyter fungi munere Diaconi , etiam si Ordinem Diaconi non haberet .

RESPONDEO , nihil eorum sequi . Nam impossibile est ordinari Episcopum , qui vel antea non sit presbyter , vel certè non tunc simul accipiat vtramque Ordinationem ; quia vt dixi , vtraque est de essentia Episcopatus . Nec est verum , vnum Ordinem non pendere ab alio , nisi in iis , quorum vnus non est de essentia alterius : nec valet similitudo Diaconi , & Presbyteri , quia presbyteratus non includit essentialiter Diaconatum , sicut Episcopatus includit presbyteratum . Pari ratione

DD non

non sequitur, posse Episcopum, qui non sit presbyter, consecrare Eucharistiam: non enim Episcopatus sine presbyteratu, est Ordo superior, immò nihil est in re, sed merum figmentum in mente, quomodo Archiepiscopus, qui non sit Episcopus, vel rationale quod non sit animal.

TERTIUM argumentum, si Episcopalis ordinatio est Sacramentum, characterem certè imprimat; vel ergo is character est maior presbyterali, vel non: si maior, ergo est aliquid maius potestate consecrandi Eucharistiam, quod omnes negant; & præterea hinc sequeretur, esse ordinem aliquem altiore sacerdotali, qui iam deberet numerari octauus: si non est maior, ergo Episcopus, ut Episcopus, non est maior presbytero, sed æqualis, vel potius minor, quia nullus character est æqualis sacerdotali.

RESPONDEO, characterem Episcopalem integrum & perfectum, esse maiorem presbyterali, quia illum includit, & vnum præterea alium, ut diximus: & hoc modo comparamus Episcopos cum Presbyteris, cum dicimus alios esse superiores, alios inferiores: si tamen quis conferat characterem quem habet Episcopus ex vltima sua consecratione, cum characterem, quem habet ex Ordinatione presbyterali; tunc iste est maior intensuè, quia summa potestas est, posse consecrare Eucharistiam: ille est maior extensuè, quia ad plura se extendit. Sed de his latius.

CAPVT SEXTVM.

Diaconatum esse verum Sacramentum.

PORRO de Diaconis, valde probabile est, eorum Ordinationem Sacramentum esse, licet id non sit certum ex fide. Quod non sit certum ex fide, patet, quia non potest id euidenter deduci ex verbo Dei scripto, vel tradito: neque existat vlla Ecclesie de hac re expressa determinatio.

Quod autem id sit valde probabile, **PRIMO** probatur ex communi sententia Theologorum: solus enim videtur esse Durandus, qui asserit solum sacerdotium esse Sacramentum Ordinis, in 4. dist. 24. quæst. 2. cum Caietano, tomo 1. opusc. tract. 11.

SICVN-